

Отже, як бачимо, відношення людини до природи еволюціонувало разом з людиною та її суспільством. Якщо спочатку сфера моралі та цінностей приписувалась лише людині, то надалі вона розширювалась, доки природа та все «не-людське» життя на Землі не стало трактуватись як цінне саме по собі, незалежно від того, корисне воно для людини чи ні. Подолання світоглядної та екологічної криз можливе лише шляхом ціннісної переорієнтації світогляду, суть якої – визнання самоцінності життя на Землі.

Література:

1. Bentham, Jeremy. *Principles of Penal Law*. Part III, 1781. URL: <https://www.google.com/search?q=1.+Bentham%2C+Jeremy.+Principles+of+Penal+Law.+Part+III%2C+1781&oq=1.%09+Bentham%2C+Jeremy.+Principles+of+Penal+Law.+Part+III%2C+1781&aqs=chrome..69i57.2373j0j15&sourceid=chrome&ie=UTF-8>
2. Хесле В. *Філософія и екологія*. М.: «Ками». 1994. 192 с.
3. Рихліцька О.Д. Екологічна етика: проблема цінностей. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка*. 2013. Вип. 57. С.23 – 27.

Галина ГЕНСЕРУК

кандидат педагогічних наук, доцент,

Сергій МАРТИНЮК

*кандидат фізико-математичних наук, доцент,
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка,
м. Тернопіль, Україна*

АКСІОЛОГІЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ОСВІТИ

Сьогодні процес цифрової трансформації освіти є одним із важливих завдань суспільства. Зміни в сфері освіти, пов'язані з цифровізацією, вимагають глибокого та детального дослідження, адже змінюється не тільки процес з технічної точки зору, зміни зазнає вся освітня культура України. У зв'язку із загальносвітовою тенденцією цифровізації виникає необхідність підготовки висококваліфікованих фахівців, які не тільки володіють сучасними технологіями, а й вміють їх використовувати в професійній діяльності [1]. Нові умови вимагають появи нових компетенцій і навичок для всіх учасників освітнього процесу. Необхідним є формування професійних навичок і розвиток цілого ряду особистісних

якостей, до яких відносять когнітивні, комунікативні, креативні вміння, а також кооперацію, емоційний інтелект, здатність приймати рішення, управлінські вміння. Провідна роль у цьому процесі належить освіті, яка повинна трансформувати під зазначені потреби фундаментальні якості системи навчання та модифікувати сучасні цифрові технології у загальній системі освіти. Сучасний педагог повинен не лише сам бути носієм базових цінностей, а й володіти засобами та методами передачі новому поколінню таких ключових цінностей, як свобода, відповідальність, рівність, розвиток, пізнання і безпека в цифровому світі.

Ціннісні характеристики стають фундаментом будь-якої трансформації освітньої системи, зокрема й цифрової. Тому однією з актуальних проблем стає розробка філософських і методологічних основ цифровізації освіти з урахуванням аксіологічного, антропометричного та гносеологічного принципів.

Перед сучасними педагогами постає складна проблема — необхідність включати в освітній процес цифрові технології, не втрачаючи глибини його змісту. Сьогодні зароджується нова галузь педагогіки, яка є основним напрямком розвитку даної науки як з точки зору виховної парадигми, так і з точки зору методології та методики. Філософською основою нових розробок повинна стати аксіологія, яка здатна об'єднати ті кращі досягнення, які склалися протягом століть з новими цифровими інноваціями. Без наповнення змісту моральними цінностями цифровізація освіти може привести до втрати національної ідентичності. У сучасному світі за цифровими технологіями повинні стояти, перш за все, людські цінності, які й покликані інтегрувати технології в дійсність, а не навпаки. І якщо цифрові технології не будуть наповнені людськими характеристиками, то припиниться виховання людини.

Серед головних цінностей цифрової освіти можна виділити:

– принцип доступності та відкритості. У багатьох ресурсів є можливість їх використання онлайн, що значно розширює можливості студентів і знижує вимоги до технічного забезпечення, тим самим сприяючи зниженню порогу входження в цифровий освітній процес;

– дотримання цінностей авторського права. Усі матеріали, які використовують у цифрових освітніх продуктах, обов'язково повинні бути використані відповідно до норм права та відповідати законодавству України;

– доступність для осіб з обмеженими можливостями, що дозволяє зробити освітній процес відкритим для всіх громадян країни. Тому в

багатьох платформах у системі вимог передбачено обов'язкову наявність команди підтримки, що дозволяє вирішити багато різних проблеми;

– принцип фокусування на освітньому процесі, який полягає в тому, що користувач платформи не має спостерігати зовнішні дратівливі елементів, такі як банери, реклама тощо.

Сучасні студенти є представниками нового цифрового покоління [2]. Їм близькі й зрозумілі такі технології, як технології електронного навчання, технології виробництва і 3D-друку, інтернет речей (Internet of Things – IoT: засоби автоматичної ідентифікації (штрих-коди, Data Matrix, QR-коди тощо), робототехніка, віртуальна та доповнена реальність, штучний інтелект, соціальні медіа, геолокації, аудіо- та відеореєстрації. Ці технології впроваджуються і в освіту, проте їх використання без усвідомлення позитивних і негативних факторів може привести до формування фрагментарності та короткостроковості.

Таким чином, цифрова трансформація освіти вимагає системного аналізу та контролю з аксіологічних позицій. Цифрова трансформація входить у всі сфери життєдіяльності людини. Незаперечними є той позитивний вплив, який комп'ютери і гаджети привносять у життя сучасного суспільства. Однак при цьому варто досліджувати проблеми соціалізації та самоідентифікації в цифровому світі. Тому цифрова аксіологія повинна стати важливим інструментом педагогічного освіти та позитивного впливу на молоде покоління. Прогнозувати, у якому світі житимуть наші нащадки, зараз неможливо, але якщо в основу закладені справжні цінності, то можна стверджувати, що цей світ буде цифровим і гуманним одночасно.

Література:

1. Генсерук Г. Р., Мартинюк С. В. Розвиток цифрової компетентності майбутніх учителів в умовах цифрового освітнього середовища закладу вищої освіти. Інноваційна педагогіка. Херсон : Гельветика, 2020. Вип. 19, т. 2. С. 158 –161.
2. Howe N., Strauss W. Millennials go to college: Strategies for a new generation on campus. URL: <http://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.472.8236&rep=rep1&type=pdf>. (дата звернення: 25.04.2021).